

Teoria de l'art

Codi: 100538
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'Art	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: David Gutierrez Torres

Correu electrònic: David.Gutierrez.Torres@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha, de prerequisits, més enllà dels habituals de les assignatures de primer de grau.

Objectius

L'assignatura està pensada com una introducció, amb l'objectiu de familiaritzar l'alumne amb el vocabulari i els conceptes fonamentals de la Teoria i el pensament de l'art. Durant el curs s'analitzaran les principals qüestions o problemes a l'entorn del fet artístic que s'han plantejat els artistes, els teòrics, els filòsofs o els crítics de l'art.

L'objectiu general de l'assignatura és que l'alumne conegui la intersecció entre l'art i el pensament i, concretament, la capacitat de l'art per a ser un lloc idoni per a aquest, així com la transivitat entre teoria i pràctica de l'art.

L'assignatura es configura en una ferma correlació amb la pràctica artística.

Els objectius específics de l'assignatura són:

1. Elaboració d'un argumentari i un vocabulari per a comprendre i explicar l'art com a un lloc idoni per al pensament
2. Comprensió de l'art com a categoria i familiaritzar-se amb els processos històrics que han dut a la seva formació
3. Conèixer les principals línies teòriques d'anàlisi de l'art en l'actualitat
4. Distingir entre creativitat, artísticitat i art
5. Fer-se un mapa mental dels agents que hi intervenen en el fet artístic
6. Reconèixer a l'artista com a construcció històrica en relació a la configuració de l'individu modern
7. Aprendre a analitzar les produccions artístiques en relació amb el seu context i la teoria
8. La consciència de la història com a relat i començar a treballar amb eines per la configuració de relat

Competències

- Aplicar el domini de l'instrumental crític i metodològic fonamental per comprendre i narrar la història de l'art i per reflexionar sobre la professió de l'historiador de l'art.
- Aplicar metodologies científiques pròpies de la disciplina de la història de l'art
- Demostrar que es coneix la història de les idees artístiques i els principals corrents teòrics que han impulsat la reflexió sobre l'art, el cinema, els seus creadors i el seu públic al llarg de la història.
- Expressar coneixements específics sobre l'origen, l'evolució i els diversos camps d'estudi de la història de l'art, així com sobre els temes, el vocabulari i els debats clàssics i actuals de la disciplina.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer la problemàtica, el vocabulari i els conceptes fonamentals de la teoria de l'art i del cinema.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament conceptes bàsics de teoria artística i cinematogràfica i la seva evolució al llarg de la història.
2. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar els debats clàssics i actuals de la disciplina.
4. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
5. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
6. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic, els seus creadors i els seus receptors en un context cultural determinat.
7. Aplicar els coneixements sobre idees estètiques i teoria de l'art en l'anàlisi de la imatge artística
8. Demostrar el coneixement de metodologies científiques, fonts i teoria de l'art en la lectura, la crítica i la interpretació formal, iconogràfica i simbòlica de qualsevol imatge artística o cinematogràfica
9. Diferenciar les teories artístiques sobre un fenomen artístic, els seus creadors i els seus receptors en un context cultural determinat.
10. Interpretar conceptes fonamentals de teoria artística amb esperit crític.
11. Interpretar i comunicar els continguts d'un text de teoria artística i cinematogràfica.
12. Reconèixer els coneixements metodològics, iconogràfics i de teoria de l'art per fer la lectura d'una imatge artística.
13. Sintetitzar els coneixements sobre l'origen i les transformacions experimentades per la teoria general de l'art i pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
14. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.
15. Utilitzar els coneixements de teoria general de l'art en la crítica de la imatge artística.

Continguts

Els continguts de l'assignatura s'enfoquen en un triple sentit:

- comprendre l'art com una construcció històrica
- entendre la seva relació amb el pensament i la seva contemporaneïtat
- i reconèixer els elements constitutius de la producció artística.

En aquest sentit, a més de repassar les principals teories artístiques de l'actualitat, l'assignatura es planteja com un taller de teoria de l'art, com un espai de discussió de cara a la comprensió de la complexitat de la producció artística des d'un pensament situat: s'analitzarà la producció artística tenint en compte la pròpia contemporaneïtat, les condicions de gènere, polítiques, ideològiques i el context globalitzat. De tal manera que es pugui aprofundir en qüestions com la relació entre art i creativitat, la formació de la institució art i els seus diferents actors, l'anàlisi de l'objecte artístic o la condició política de l'artista.

Així l'assignatura planejarà diversos temes en els quals s'introduiran casos d'estudi i, viceversa, es partirà de diversos casos d'estudi per a desenvolupar teoria de l'art.

- La noció d'art i creativitat: Josep Beuys, art relacional...
- La formació de la institució art i els seus actors: del saló al white cube a la transdisciplinarietat
- La invenció de l'artista: què és un autor? què és un artista?
- Els canvis en l'objecte artístic i en el sistema de producció de l'art: des de la fotografia a la instal·lació passant pel ready-made.
- Modernitat i postmodernitat: des de la il·lustració a la globalització.
- La relació entre art i concepte o art i pensament: l'art conceptual com a epítom.
- Els límits de l'art: performance, activisme, happenings, teatralitat, hibridació...
- Compromís, ideologia i art: des de la Comuna de París als moviments contraculturals.
- Art i gènere: la revisió de la història de l'art com a esquema heteropatriarcal.

Metodologia

Les activitats autònomes estaran formades bàsicament per la lectura de i treball sobre els textos avaluable.

Les activitats dirigides consten de classes magistrals amb una alta incentivació a la participació, així com a visites a museus i centres artístics recomanats a principis de curs i en l'intent que la praxis discursiva acompanyi una praxis artística segons els procediments de l'estètica aplicada.

Les activitats supervisades estan formades per les contribucions als seminaris, les aportacions a les proves escrites, així com la presentació pública dels projectes dels alumnes

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe Magistrals	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Visites a museus i centres artístics	17	0,68	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Treballs orals i escrits	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
intervencions a classe	29,5	1,18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Lectura de textos	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Avaluació

L'avaluació pren en compte la contribució de l'alumne en la dinàmica de discussió de l'assignatura i les seves aportacions. A més proposa dos exercicis avaluables: la presentació pública d'un treball de recerca entre diferents àmbits de les arts; i una prova escrita final.

La nota de l'alumne serà "no avaluable" quan no s'hagi presentat a la totalitat de les proves sigui al dia indicat al calendari sigui el dia de la reavaluació. Tanmateix per tenir opció a la reavaluació ha d'haver presentat un mínim d'un dels dos treballs obligatoris i en cap cas la nota ha de ser inferior a 3.5.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen / Treball final de la matèria donada	40 %	3,5	0,14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Implicació en les discussions dirigides en l'àmbit dels continguts de l'assignatura	20 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Presentació pública de treball de recerca	40 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

- BENJAMIN, W, La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica, Mexico DF, Ítaca, 2003
- BENJAMIN, W, El autor como productor, Mexico DF, Ítaca, 2004
- BOURRIAUD, N., Estética relacional. Buenos Aires, Adriana Hidalgo, 2007
- BURGER, P., Teoría de la vanguardia, Buenos Aires, Editorial Las cuarenta, 2010
- CABANNE, P., Conversaciones con Marcel Duchamp, Madrid, Editorial This side up, 2013
- DANTO, A., Las transfiguraciones del lugar común. Barcelona, Paidós, 2002
- DUCHAMP, M., El proceso creativo, <https://revistas.unc.edu.ar/index.php/NOMBRES/article/view/2101>
- FOUCAULT, M., "¿Qué es un autor?". Barcelona, Paidós, 1969
- GONZÁLEZ PANIZO, J., Hacia el arte post-contemporáneo o la enésima muerte del arte: sobre Armen Avanesian, Blogarte
<http://blogartemadrid.blogspot.com.es/2017/07/hacia-el-arte-post-contemporaneo-o-la.html?m=0>
- GROYS, B., La topología del arte contemporáneo, [esferapublica]
<http://esferapublica.org/nfblog/la-topologia-del-arte-contemporaneo/>
- GUASCH, A.M., El papel de las instituciones artísticas en la actualidad,
<https://ifc.dpz.es/recursos/publicaciones/29/23/08guasch.pdf>
- HOFMANNSTHAL, H.V., Una carta de Lord Philipp Chandos a Sir Francis Bacon,
<https://www.raco.cat/index.php/Marges/article/viewFile/105489/165499>
- RAMIREZ, J.A., Ecosistema y explosión de las artes, Barcelona, Anagrama, 1994.
- RANCIÈRE, J. El espectador emancipado. Castellón, Ellago ediciones, 2010.
- SHINER, L., La invención del arte, Barcelona, Paidós Estética 36, 2004.

Programari

No s'utilitza programari específic.